

Plan van Aanpak 'opt-in systeem met JA-JA sticker voor ongeadresseerd reclamedrukwerk'

Martijn Bax

Afdeling Beleid & Ontwikkeling

21 januari 2020

JA

Wél ongeadresseerd
reclamedrukwerk,
wél Huis aan Huis bladen

JA

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Reclamedrukwerk en milieu	3
1.2 Definitie ongeadresseerd reclamedrukwerk	3
1.3 Voorbeeld Gemeente Amsterdam	4
2. Huidige situatie Gemeente Bergeijk	4
3. Nieuwe situatie Gemeente Bergeijk	5
3.1 Wijzigingen huishoudens Bergeijk	5
3.2 Potentiele papierbesparing voor gemeente Bergeijk	6
4. Alternatieven voor deurstickers	6
5. Communicatie & invoering opt-in systeem	7
6. Juridisch	8
6.1 Juridische overwegingen	8
6.2 Juridische kosten	9
7. Handhaving	9
7.1 Landelijke handhaving - huidige situatie	9
7.2 Gemeentelijke handhaving - nieuwe situatie	9
8. Financiële consequenties	10
8.1 Kosten introductie opt-in systeem	10
8.2 Financiële derving	10
8.3 Financiële besparing	10

1. Inleiding

Tijdens de openbare vergadering van 26 september 2019 heeft de Gemeenteraad van de gemeente Bergeijk een motie ingediend ten behoeve van een 'opt-in' systeem voor (specifiek) ongeadresseerd drukwerk. Hierbij heeft de gemeenteraad het College gevraagd om een plan van aanpak op te stellen (inclusief de benodigde voorlichting) met als doel om op korte termijn over te gaan tot een 'opt-in' systeem met zogenaamde 'JA-JA stickers' voor ongeadresseerd drukwerk. Daarnaast verzoekt de Gemeenteraad het College om deze JA-JA stickers vervolgens gratis ter beschikking te stellen aan geïnteresseerden.

Een 'opt-in' systeem beoogt in de basis het huidige 'opt-out' systeem, met NEE-JA en NEE-NEE-stickers, om te draaien. Een 'opt-in' systeem betekent dat men nadrukkelijk zelfstandig de keuze maakt om ongeadresseerd reclamedrukwerk te ontvangen middels een JA-JA sticker op de brievenbus (of middels beschikbare alternatieven – zie hoofdstuk 4). Hierbij ontvangen huishoudens dus enkel ongeadresseerd reclamedrukwerk wanneer zij dit expliciet aangeven. De verwachting is dat het opt-in systeem de productie van een (onnodige) substantiële hoeveelheid papier voorkomt. Voor huis-aan-huisbladen blijft het oorspronkelijke 'opt-out' systeem (bijv. NEE-NEE of NEE-JA sticker) gehanteerd.

Overwegingen:

- Een belangrijke doelstelling van de gemeente Bergeijk is om de afvalstroom substantieel te verminderen;
- Preventie van onnodig gebruik van grondstoffen is per definitie minder belastend voor het milieu dan het maken, verspreiden en recycleren van grondstoffen;
- Het alternatief is een 'opt-in' systeem, waarbij standaard géén ongeadresseerd reclamemateriaal wordt bezorgd, tenzij men met een JA-JA sticker aangeeft dit wél te willen. Inwoners kunnen middels een JA-JA sticker dus nog steeds het ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangen;
- Voor huis-aan-huis bladen het bestaande 'opt-out' systeem in stand gehouden kan worden (d.w.z. NEE-JA sticker of geen sticker betekent wél ontvangen van deze huis-aan-huisbladen).

1.1 Reclamedrukwerk en milieu

Jaarlijks valt er bij een gemiddeld huishouden zonder brievenbussticker zo'n 1600 stuks ongeadresseerd reclamedrukwerk op de deurmat. Dit komt neer op ruim 33 kilo ongeadresseerd reclamedrukwerk per jaar en dat is dus nog exclusief het geadresseerde reclamedrukwerk. De productie van het papier van deze folders en krantjes is belastend voor het milieu, net zoals het drukken en vervoeren van het reclamedrukwerk. Iedere ongewenste folder heeft daarmee een onnodig- en te voorkomen milieu impact (*Bron: MilieuCentraal*).

1.2 Definitie ongeadresseerd reclamedrukwerk

We kunnen de volgende definities van ongeadresseerd reclamedrukwerk onderscheiden (*Bron: Stichting Reclamecode*):

- Reclamefolders en/of samples die gratis huis-aan-huis worden verspreid zonder vermelding van adres (of postbus) en woonplaats;
- Reclamedrukwerk gericht aan 'de bewoner(s) van', zonder specifiek adres, wordt beschouwd als ongeadresseerd. In geval van toevoeging van specifiek adres wordt het als geadresseerd reclamedrukwerk beschouwd.
- Folders van vrijwilligersorganisaties en niet commerciële organisaties zijn geen reclamefolders. Wanneer de folder geen aanprijzend karakter heeft, is er geen sprake van reclame. Bijvoorbeeld in geval van het verspreiden van feitelijke informatie of folders van politieke partijen. In dat geval is er sprake van 'voorlichting'. Deze folders worden niet als ongeadresseerd reclamedrukwerk beschouwd.

1.3 Voorbeeld Gemeente Amsterdam

Sinds 1 januari 2018 is Amsterdam de enige gemeente in Nederland die definitief is overgegaan op het 'opt-in' systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk. Op het moment van schrijven hebben een aantal andere gemeenten in Nederland reeds besloten tot invoering van het opt-in systeem per 1 januari 2020, zowel grotere (o.a. Utrecht, Nijmegen, Den Haag) als kleinere gemeenten (o.a. Tynaarlo, Meppel). Nog een aanzienlijk aantal gemeenten voeren het opt-in systeem per 1 juli 2020 (bijv. gemeente Schiedam) of 1 januari 2021 in (bijv. gemeente Ede).

De reclamebranche probeerde via een rechtszaak het opt-in systeem terug te draaien, maar het gerechtshof Amsterdam stelde de gemeente Amsterdam op 24 september 2019 in het gelijk en dus blijft het nieuwe systeem gehandhaafd en wettelijk akkoord¹.

Voor wat betreft Amsterdamse huishoudens betekende dit dat vóór invoering van deze regeling ongeveer 210.000 Amsterdamse huishoudens ongeadresseerd reclamedrukwerk door de brievenbus ontvingen. Na invoering van het opt-in systeem daalde het aantal naar 80.000 huishoudens. Elk huishouden zonder sticker bespaart volgens de gemeente gemiddeld 33 kilogram papier per jaar, dus wordt er per jaar vanwege het nieuwe systeem grofweg 4,4 miljoen kilogram papier bespaart. Dit staat nog los van de besparingen betreffende drukwerk- en transport. De absolute besparing is dus aanzienlijk hoger.

2. Huidige situatie Gemeente Bergeijk

Om te voorkomen dat ongeadresseerd reclamedrukwerk in de brievenbus terecht komt bestaat momenteel het zogenaamde 'opt-out' systeem. Dat wil zeggen dat een huishouden in de gemeente Bergeijk ongeadresseerd reclamedrukwerk standaard ontvangt tenzij men dit middels een NEE-JA of NEE-NEE sticker aangeeft. De optie 'geen sticker' heeft in de huidige situatie tot gevolg dat men zowel ongeadresseerd reclamedrukwerk alsook huis-aan-huisbladen ontvangt.

Middels het huidige NEE-JA systeem kunnen huishoudens die géén ongeadresseerd reclamedrukwerk, maar wél huis-aan-huis bladen willen ontvangen een uniform uitgevoerde NEE-JA sticker op hun brievenbus plakken. Deze stickers zijn op veel plekken gratis verkrijgbaar en/of te bestellen. Het 'opt-out' systeem is begin jaren '90 vanuit de VNG en de reclamefolderbranche tot stand gekomen. Regulering hiervan is geregeld via de Stichting Reclame Code. 'NEE' geeft hierbij aan dat huishoudens géén ongeadresseerd drukwerk wensen te ontvangen, maar wél huis-aan-huis bladen (JA).

Indien huishoudens zowel géén ongeadresseerd drukwerk als géén huis-aan-huis bladen wensen te ontvangen is er de NEE-NEE sticker. Hierbij ontvangen de huishoudens enkel geadresseerde post.

Type sticker	Ongeadresseerd reclamedrukwerk	Huis-aan-huisbladen
Geen sticker	Ja	Ja
NEE-NEE sticker	Nee	Nee
NEE-JA sticker	Nee	Ja

Tabel 1: Huidige situatie

---

¹ <https://www.parool.nl/amsterdam/rechter-amsterdam-mag-ja-ja-sticker-reclamefolders-invoeren~b8176d4d/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

3. Nieuwe situatie Gemeente Bergeijk

Met de introductie van het nieuwe 'opt-in' systeem voor de gemeente Bergeijk ontstaan in totaal een viertal mogelijke opties. Zo is het voor huishoudens mogelijk om te kiezen voor 'JA-JA sticker', 'NEE-NEE sticker', 'NEE-JA sticker' of de optie 'geen sticker'. De volgende tabel geeft weer wat gevolgen voor huishoudens zijn betreffende de ontvangst van ongeadresseerd reclamedrukwerk en huis-aan-huisbladen binnen de nieuwe, gewijzigde, situatie.

Type sticker	Ongeadresseerd reclamedrukwerk	Huis-aan-huisbladen
JA-JA sticker	Ja	Ja
NEE-NEE sticker	Nee	Nee
NEE-JA sticker (vervalt, maar blijft geldig)	Nee	Ja
Geen sticker	Nee	Ja

Tabel 2: Gewenste nieuwe situatie – verschillende opties

Binnen de nieuwe situatie blijft het bestaande 'opt-out' systeem voor huis-aan-huisbladen ongewijzigd waarbij men middels 'geen sticker' (of de reeds bestaande NEE-JA sticker) aangeeft dat men géén ongeadresseerd reclamedrukwerk- maar wél huis-aan-huisbladen zal ontvangen.

3.1 Wijzigingen huishoudens Bergeijk

Voor huishoudens binnen de Gemeente Bergeijk betekent dit nieuwe systeem dat de huishoudens met reeds aanwezige sticker (en dus keuze) niet genoodzaakt zijn iets te veranderen/wijzigen (mits de wens tot het ontvangen van bepaald materiaal ongewijzigd is). Deze huishoudens kunnen de reeds aanwezige sticker dan ook ongewijzigd voeren.

Voor huishoudens zonder reeds aanwezige sticker betekent het dat zij een keuze maken tussen een drietal opties – NEE-NEE sticker, JA-JA sticker of géén sticker. JA-JA sticker betekent in dit geval dat een huishouden zowel ongeadresseerd reclamedrukwerk alsook huis-aan-huis bladen zal ontvangen. NEE-NEE sticker betekent dat het huishouden zowel geen ongeadresseerd reclamedrukwerk alsook geen huis-aan-huisbladen zal ontvangen. De keuze 'geen sticker' betekent dat het huishouden geen ongeadresseerd reclamedrukwerk, maar wel huis-aan-huisbladen zal ontvangen.

Onderstaande tabel geeft de gevolgen van ieder van deze drie opties weer.

	Ongeadresseerd reclame- drukwerk?	Huis-aan-huisbladen?	Te nemen actie
Geen sticker – betekent keuze maken	Ja	Ja	JA-JA Sticker
	Nee	Nee	NEE-NEE Sticker
	Nee	Ja	Geen sticker

Tabel 3: Wijzigingen voor huishoudens gemeente Bergeijk zonder aanwezige sticker

Voor wat betreft de nieuwe situatie wordt de NEE-JA sticker overbodig. Dit betekent nogmaals niet dat de *functie* van deze sticker vervalt, maar het voeren van 'geen sticker' heeft in de nieuwe situatie dezelfde betekenis als het voeren van de 'NEE-JA' sticker. Huishoudens met een NEE-JA sticker (en ongewijzigde voorkeur) kunnen deze sticker op de brievenbus laten zitten of, indien gewenst, verwijderen.

Vanwege de wijzigingen zal de gemeente Bergeijk zowel JA-JA als NEE-NEE stickers ter beschikking stellen aan haar inwoners. Deze stickers worden tegelijk met een brief waarin we het nieuwe 'opt-in' systeem toelichten eenmalig toegestuurd worden en zijn gratis af te halen bij de afsprakenbalie van de gemeente Bergeijk.

3.2 Potentiele papierbesparing voor gemeente Bergeijk

Na invoering van de JA-JA sticker zijn de potentiele milieu- en kostenbesparingen voor wat betreft drukwerk, de verpakking van- en de verspreiding van ongeadresseerd reclamedrukwerk evident. Het kwantificeren van deze specifieke besparingen wordt binnen dit plan van aanpak echter buiten beschouwing gelaten.

Voor wat betreft papierbesparing kunnen we wel een inschatting maken. Wanneer we de resultaten van de gemeente Amsterdam als *aanname* gebruiken in de berekeningen betreffende de mogelijke besparingen voor de gemeente Bergeijk, dan komen we tot de volgende mogelijke besparing;

- Op basis van gegevens uit 2018 afkomstig vanuit het CBS/Statline telt de gemeente Bergeijk +-7700 huishoudens;
- Aanname is dat 49% (onderzoeksbureau OIS²) van alle huishoudens momenteel ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangt; oftewel voor de gemeente Bergeijk +-3773 huishoudens;
- Na invoering van de JA-JA sticker in Amsterdam nam het aantal huishoudens dat ongeadresseerd reclamedrukwerk ontving af van 210.000 naar 80.000 (afname van 61,9%). Deze aanname in overweging nemende betekent dit voor de gemeente Bergeijk dat ná invoering van de JA-JA sticker het aantal huishoudens dat ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangt afneemt tot 1438 huishoudens (2335 huishoudens ontvangen geen ongeadresseerd reclamedrukwerk meer);
- Elk huishouden dat geen ongeadresseerd reclamedrukwerk meer ontvangt bespaart 33 kilo papier per jaar (*Bron: MilieuCentraal*);
- Dit betekent voor de gemeente Bergeijk dat er in totaal, na invoering van de JA-JA sticker, een potentiele papierbesparing van ruim **77.000 kilo** gerealiseerd kan worden;
- Ter verduidelijking is het belangrijk om nogmaals te benadrukken dat deze besparing geheel gerealiseerd kan worden door het tegengaan van onnodige verspilling; immers de huishoudens die wél ongeadresseerd reclamedrukwerk wensen te ontvangen kunnen dit simpelweg aangeven via een JA-JA sticker of, zoals in het volgende hoofdstuk omschreven, via verscheidene (digitale) alternatieven.

4. Alternatieven voor deurstickers

Er zijn een aantal alternatieven voor wat betreft 'de nieuwe situatie' (het 'opt-in' systeem) welke huishoudens desgewenst ook zouden kunnen inzetten. Gezien de esthetische waarde van stickers op de brievenbus betreft dit met name digitale mogelijkheden, te weten de volgende;

- Via de website www.kiesjefolders.nl kan men digitaal heel specifiek aangeven welke specifieke folders men via de brievenbus, dus alsnog gedrukte reclame, wil ontvangen. Dit betreft in dat geval dan geheel gepersonaliseerd- en geadresseerd reclamedrukwerk;
- Via de website www.reclamefolder.nl kan men online (digitaal) alle reclamefolders van bedrijven/organisaties binnen Nederland – en dus ook de gemeente Bergeijk – inzien;
- Via de mobiele 'reclamefolder app' gratis te downloaden via Google Play (Android) of de App Store (Apple) kan men online ook alle landelijke reclamefolders bekijken/inzien;
- Wanneer men, naast het *ongeadresseerde* reclamedrukwerk, ook het *geadresseerde* reclamedrukwerk wil krijgen via de brievenbus, dan kan men zich registreren via www.postfilter.nl.

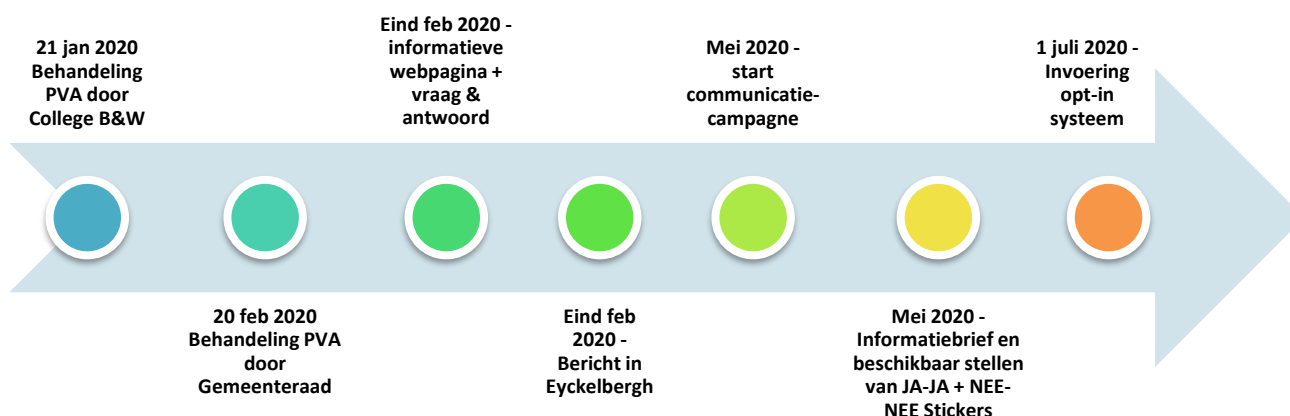
---

² <https://www.parool.nl/amsterdam/rechter-amsterdam-mag-ja-ja-sticker-reclamefolders-invoeren~b8176d4d/>

5. Communicatie & invoering opt-in systeem*

Binnen dit onderdeel van het PVA worden de stappen in het proces betreffende de communicatie (wat/wanneer/hoe) verder toegelicht. De wijziging naar een opt-in systeem middels de JA-JA sticker zal voor sommige inwoners aanvoelen als een grote verandering en daarbij kan er verwarring ontstaan. Een goed uitgevoerde communicatiecampagne is hierbij essentieel. Middels een uitgebreide communicatiecampagne proberen we de inwoners tijdig- en correct te informeren betreffende de veranderingen en de, indien van toepassing, eventueel te nemen acties. Daarbij zal binnen de communicatie de boodschap helder en positief zijn.

Het proces betreffende het onderdeel communicatie ziet er als volgt uit:

Eind februari 2020 – Informatieve webpagina + vraag & antwoord en Bericht in Eyckelbergh

Wanneer het PVA door de Gemeenteraad positief beoordeeld is, dan kunnen we verwachten dat het Eindhovens Dagblad vrijwel direct na het besluit een publicatie maakt voor in de krant en op de ED website. Immers is op dat moment de gemeente Bergeijk één van de eerste (kleinere) gemeenten in Nederland waar het opt-in systeem ingevoerd wordt (zelfs de eerste gemeente in Noord-Brabant). Als gemeente zullen we er voor zorgen dat we zeer snel na het besluit van de Gemeenteraad een webpagina inrichten met informatie en vragen & antwoorden. Daarnaast plaatsen we in de eerst volgende mogelijkheid na de raadsvergadering ook een bericht hierover in de Eyckelbergh. We zullen onze inwoners op dat moment met name informeren over het besluit en wat dit besluit voor iedereen betekent.

Mei 2020 – Start communicatie-campagne

Begin mei 2020 start van de uitgebreide communicatie-campagne waarbij inwoners middels zowel offline- als online kanalen geïnformeerd worden betreffende de invoering van de JA-JA sticker (opt-in systeem). Binnen de communicatiemix zal extra aandacht zijn voor inwoners die wellicht minder 'digi-vaardig' zijn (bijv. ouderen), zodat ook deze groep inwoners voldoende op de hoogte is van de verandering en, indien van toepassing, tijdig actie kan ondernemen. Aanvullend zullen de meldingen richting inwoners meerdere malen worden herhaald; immers zal herhaling zorgen voor een groter draagvlak- en bewustwording onder inwoners.

De volgende acties worden binnen de communicatiemix ingezet:

- Uitgebreide Informatiebrief betreffende invoering opt-in systeem en eventueel te nemen acties;
- Een speciale webpagina met informatie (vraag & antwoord) – zoals eerder omschreven;
- Speciaal meldingspunt op de website voor verkeerde- of ongewenste bezorging;

---

* Projectplanning onder voorbehoud van doorlooptijden

- Gebruik van huis-aan-huisbladen – met name advertenties in Eyckelbergh waarin we herhaaldelijk aangeven dat het opt-in systeem zal worden ingevoerd en wat de gevolgen hiervan zijn;
- Herhaaldelijke communicatie via gemeentelijke sociale media – Facebook / Twitter.

Mei 2020 – Informatiebrief en beschikbaar stellen van JA-JA + NEE-NEE Stickers

In mei ontvangen alle inwoners van de gemeente Bergeijk een informatiebrief. De informatiebrief bevat een uitgebreide beschrijving van o.a. de verandering, het nut, de beweegredenen en de te nemen acties door inwoners. In deze informatiebrief worden ook de online alternatieven (*zie hoofdstuk 4; Alternatieven*) verder beschreven en aangemoedigd. Bij de informatiebrief zullen ook gelijk de JA-JA als NEE-NEE stickers worden meegeleverd. Op deze manier worden onze inwoners maximaal gefaciliteerd. Tevens kunnen de stickers worden afgehaald op het gemeentehuis van Bergeijk. Hierover wordt via de diverse kanalen uitgebreid gecommuniceerd.

1 juli 2020 – Invoering opt-in systeem middels JA-JA Sticker

Per 1 juli 2020 zal het opt-in systeem, middels de JA-JA sticker, worden ingevoerd. De webpagina met informatie en het meldingspunt blijven actief om de transitie te blijven monitoren. Daarnaast zullen de JA-JA + NEE-NEE stickers te alle tijde beschikbaar blijven (of gesteld worden) voor inwoners in geval van gewijzigde voorkeuren.

6. Juridisch

6.1 Juridische overwegingen

Binnen dit PVA moeten bij de invoering van een opt-in systeem een aantal (juridische) overwegingen meegenomen worden. Deze zijn van belang bij het maken van een beslissing omtrent de invoering van een opt-in systeem.

Volgens het gerechtshof Amsterdam was de gemeente Amsterdam bevoegd (en dus wettig) t.a.v. de invoering van het opt-in systeem. Deze gerechtelijke procedure betekent voor de gemeente Bergeijk wel dat er in ieder geval een aantal (juridische) overwegingen meegenomen moeten worden indien overgegaan wordt tot de invoering van een opt-in systeem, namelijk:

- Een opt-in-systeem valt binnen de ruime reikwijdte van artikel 10.23 Wet Milieubeheer (Wm);
- Grondslag voor het opnemen van een opt-in-systeem in de Afvalstoffenverordening kan worden gevonden in artikel 108 en 149 van de Gemeentewet;
- Aan de gemeente komt beleidsvrijheid toe bij het vaststellen van een Verordening;
- Er dient een redelijke overgangstermijn in acht te worden genomen. Indien geen redelijke termijn in acht wordt genomen kan sprake zijn van onrechtmatig handelen;
- Het gemeentelijk beleid dient in overeenstemming te zijn met een dergelijk systeem. De gemeente dient rekening te houden met het geldende afvalbeheerplan;
- De gemeente dient onderzoek te doen naar de invoering van een opt-in-systeem in de eigen gemeente. Uit dit onderzoek moet blijken dat de keuze voor een opt-in-systeem een positief effect heeft op het voorkomen van afval;
- De gemeente dient overleg te voeren met uitgevers van reclamedrukwerk.

In de huidige gemeentelijke Afvalstoffenverordening is geen grondslag voor de wijziging naar een opt-in systeem. Daarom is een aanpassing in de gemeentelijke regelgeving noodzakelijk. De huidige Afvalstoffenverordening kent geen specifieke bepaling over ongeadresseerd drukwerk. De verordening kent ook geen definitiebepaling voor ongeadresseerd drukwerk. Daarom zullen nieuwe definities moeten worden gevormd in een aangepaste verordening. Wanneer positief wordt ingestemd met dit voorstel dan zal de verordening worden aangepast met ingang van 1 juli 2020.

Daarnaast geldt dat de gemeente zorg dient te dragen voor toezicht en handhaving, indien eigen regels m.b.t. ongeadresseerd reclamedrukwerk gehanteerd worden. In het huidige systeem (opt-out) is sprake van zelfregulering en treedt de gemeente niet bestuurlijk op. Als positief wordt ingestemd met dit voorstel, dan zal dit opgelost worden via een meldpunt op de gemeentelijke website.

6.2 Juridische kosten

De verwachting is dat de juridische inzet c.q. de juridische kosten beperkt zullen blijven. Bij de invoering van het opt-in systeem zullen weliswaar een aantal overwegingen (vanuit de eerdere uitspraak voor de gemeente Amsterdam) meegenomen moeten worden, maar juridisch gezien hoeft dit niet per definitie te betekenen dat dit een flinke kostenpost met zich mee brengt. Juridisch gezien is voor de invoering van het opt-in systeem enkel een aanpassing van de Afvalstoffenverordening noodzakelijk. De juridische kosten zullen pas aanzienlijk worden wanneer bijvoorbeeld de reclamebranche juridische stappen onderneemt en wij moeten anticiperen. De verwachting is dat dit risico echter klein is.

Naar Amsterdams voorbeeld voeren een fors aantal grotere (o.a. Tilburg, Utrecht, Den Haag, Nijmegen, Haarlem, Gouda) en minder grote (o.a. Tynaarlo, Meppel, Haren) gemeenten in Nederland het opt-in systeem per 1 januari 2020 in. Deze gemeenten nemen weloverwogen het risico om het opt-in systeem in te voeren en hiermee een halt toe te roepen aan de papieren verspilling.

7. Handhaving

7.1 Landelijke handhaving - huidige situatie

Voor wat betreft de handhaving van de huidige situatie is er sprake van zelfregulering door de Stichting Reclame Code. Zelfregulering betekent in deze dat er geen landelijke- of lokale regelgeving nodig is om de branche aan te spreken. De stichting is opgericht door adverteerders en zij ziet toe op de naleving van de afspraken. Er is een Commissie in het leven geroepen die de klachten afhandelt en het zogenaamde 'College van Beroep' oordeelt over de afhandeling van de klachten. In geval van een bezwaar is er op dit moment géén financiële prikkel in de vorm van een boete of sancties anderszins.

7.2 Gemeentelijke handhaving - nieuwe situatie

Naast de reeds bestaande landelijke handhaving, wordt er een aanvullend gemeentelijk handhavingssysteem ingericht. Er zal een meldsysteem worden ingericht op een webpagina via de gemeentelijke website. Inwoners kunnen meldingen van onder andere verkeerde- of ongewenste bezorging door de verspreider/verzender kenbaar maken aan de gemeente Bergeijk. De gemeente is vervolgens beoordelaar en coördinator van dit meldsysteem en neemt actie richting verspreider/verzender van het ongewenste materiaal. De gemeente is vervolgens ook bevoegd gezag om waarschuwingen en eventuele sancties (bij herhaaldelijk overtreden) uit te delen aan de overtreder.

8. Financiële consequenties

8.1 Kosten introductie opt-in systeem

Invoering van het opt-in systeem zal leiden tot een eenmalige kostenpost van €1900 voor het bestellen van 7700 stuks JA-JA stickers (per huishouden één sticker). Met overige kosten wordt zeer zeker rekening gehouden, maar deze worden bekostigd vanuit een algemene post (bijv. communicatie / bodes). Hierbij valt te denken aan het onderhoud van de webpagina op de gemeentelijke website of het versturen van de informatiebrief aan inwoners. Voor een uitgebreid overzicht zie tabel aan het einde van de hoofdstuk.

8.2 Financiële derving

Naast de grove besparingsinschatting van 77.000 kilo oud papier en karton (OPK) voor de gemeente Bergeijk heeft de invoering van het opt-in systeem ook financiële gevolgen.

Vermindering inkomsten papieren afval

In onderstaande tabel is de jaarprognose voor 2018 betreffende de hoeveelheid OPK afgebeeld.

Jaarprognose 2018					
Type	Ingezameld gewicht (ton)	Per inwoner (kg/j)	Per huishouden (kg/j)	Procentuele vermindering totale afval	
OPK	1.173	63	158	6,56%	

De opbrengst voor het OPK bedroeg in 2018 ruim €113.000 (€0,0965 per kilo). De vermindering van het totale aantal OPK, op basis van de grove berekening, is 77 ton. Dit betekent voor de gemeente Bergeijk een totale vermindering van inkomsten van €7430,50.

Bergeijkse Verenigingen

In Bergeijk wordt het papier ingezameld met behulp van verenigingen. De verenigingen ontvangen daarvoor een vergoeding van € 35,00 per ton (€0,035 per kilo). Dat is een soort 'garantievergoeding' die altijd wordt uitgekeerd, ongeacht de marktprijzen. Vanuit Nedvang ontvangt de gemeente Bergeijk €2190 als compensatie voor de inzameling van OPK.

In 2018 keerde de gemeente ruim €41.000 uit aan de Bergeijkse verenigingen. Op basis van 77 ton besparing betekent dat voor de verenigingen een vermindering van de totale inkomsten van €2700. Voor de gemeente Bergeijk is dit een besparing ook al is dat logischerwijs niet het doel van de invoering van een opt-in systeem.

8.3 Financiële besparing

De gemeente Bergeijk betaald de afvalverwerker voor verwerking en transport €50 per ton opgehaald OPK. In 2018 betaalde de gemeente Bergeijk ongeveer €60.000. Uitgaande van het besparingspotentieel van €50 per ton betekent dit voor de gemeente Bergeijk naar schatting een jaarlijkse besparing van €3850. De vermindering van uitkering aan verenigingen voor het ophalen van OPK (geschat op €2700) is voor de gemeente ook een besparing welke afgewogen wordt t.a.v. de inkomsten van OPK. De totale financiële besparing is dan €6550.

Er bevindt zich geen bepaling in de overeenkomst met de afvalverwerker dat een vermindering van het aangeboden papieren afval financiële consequenties heeft voor de gemeente Bergeijk.

Wanneer de kostenbesparingen afgewogen worden tegen de derving aan inkomsten betekent dat voor de gemeente Bergeijk een structurele kostenpost van ongeveer €900 (exclusief de eenmalige kosten ter invoering van het opt-in systeem).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de eenmalige- en structurele kosten betreffende de invoering van het opt-in systeem.

Onderwerp	Inschatting kosten		Toelichting
	Eenmalig	Structureel	
Drukken stickers	€1900 (7700 JA-JA stickers)*	N.v.t.	NEE-NEE stickers worden reeds gratis ter beschikking gesteld
Informatiebrief versturen (samen met Afvalstoffenheffing nota kwartaal 1)	X	X	Betreft algemene post 'Bodes'
Inrichten + onderhoud webpagina	X	X	Inrichting webpagina + onderhoud betreft algemene post 'Communicatie'
Advertenties Eyckelbergh	X	X	5x advertentie Eyckelbergh – oplage 8500 – betreft algemene post 'Communicatie'
Juridische kosten	X	X	Aanpassing Afvalstoffenverordening – betreft algemene post 'juridische kosten'
Financiële besparing minus financiële derving***	X	€900	Worden verwerkt in de afvalstoffenheffing
Totale kosten	€1900	€900	

* Indien de voorraad JA-JA stickers terugloopt kan op korte termijn, relatief gemakkelijk, worden bijbesteld. Dit vormt geen reëel gevaar betreffende de ter beschikking stelling van JA-JA stickers door de gemeente aan haar inwoners.

** NEE-NEE stickers zijn reeds gratis beschikbaar binnen de gemeente Bergeijk en worden doorgaans kosteloos (bij)besteld via de organisatie 'neeneeneeja'.

*** zie hoofdstuk 8.2 & 8.3 voor een uitgebreide toelichting.